

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu za 2006 rok

Wałbrzych, marzec 2007 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu realizuje zadania własne gminy i zadania zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej – zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Ośrodek realizuje również dodatkowe zadania związane z profilaktyką alkoholową i innych uzależnień i prowadzeniem obsługi Miejskiej Komisji Profilaktyki Alkoholowej oraz całość zadań, związanych z przyznawaniem i wypłacaniem dodatków mieszkaniowych, powierzone Ośrodkowi Uchwałą Rady Miejskiej Wałbrzycha w kwietniu 1999 r.

W 2006 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu wykonywał zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W ramach wykonywanych zadań Ośrodek realizował również Rządowy Program „Posiłek dla potrzebujących”, na który otrzymał dofinansowanie w postaci dotacji celowej udzielonej przez Wojewodę Dolnośląskiego w wysokości 4.892.000,00 zł oraz zakończył Projekt: Program wsparcia dla młodzieży przy współudziale wolontariuszy „Szansa dla młodzieży” w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004 – 2006 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, którego głównym celem było przeciwdziałanie marginalizacji społecznej wałbrzyskiej młodzieży w wieku 15 – 17 lat pochodzącej z rodzin dysfunkcyjnych, słabo uczącej się oraz sprawiającej trudności wychowawcze.

Ogółem wydatki na zadania realizowane w 2006 r. wyniosły 33.887.548,- zł, z tego wg rozdziałów:

na zadania zlecone finansowane z budżetu państwa:	- 4.087.378
-85195 – pozostała działalność	- 1.600
-85213 – składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby korzystające z pomocy społecznej	-
270.487	
-85214 – zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	- 3.705.257
-85228 – specjalistyczne usługi opiekuńcze	- 82.250
-85279 – usuwanie skutków klęsk żywiołowych	- 27.784
na zadania własne gminy dofinansowywane z budżetu państwa :	- 10.014.129
-85214 – zasiłki i pomoc w naturze (zasiłki okresowe)	- 3.399.674
-85219 – utrzymanie Ośrodka	- 1.652.182
-85295 – pozostała działalność (dofinansowanie dożywiania)	-
4.903.483	
-85220 – jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	- 58.790
na zadania finansowane z budżetu gminy:	- 19.729.168
-85153 – zwalczanie narkomanii	- 59.999
-85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi	- 779.652
-85202 – domy pomocy społecznej	- 1.151.736
-85203 – ośrodki wsparcia	- 268.590
-85214 – zasiłki i pomoc w naturze	- 4.661.109
-85215 – dodatki mieszkaniowe	- 9.560.220
-85219 – utrzymanie Ośrodka	- 2.854.706
-85228 – usługi opiekuńcze i specjalistyczne	

**na zadania współfinansowane z Europejskiego
Funduszu Społecznego:**

- 56.873

- 85418 – przeciwdziałanie i ograniczenie
skutków patologii społecznej

- 56.873

I. Zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej

1.

Zadania z zakresu pomocy społecznej ustawa dzieli na zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, finansowane z budżetu gminy oraz dofinansowywane z budżetu państwa, inne zadania własne gminy, finansowane z budżetu gminy oraz zadania zlecone - realizowane przez gminę zadania z zakresu administracji rządowej, na które środki zapewnia budżet państwa.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowych należą:

- 1.opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- 2.sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
- 3.udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- 4.przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- 5.przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- 6.przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- 7.przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- 8.przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- 9.opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- 10.praca socjalna
- 11.organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 12.prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo- wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- 13.tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- 14.dożywianie dzieci,
- 15.sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- 16.kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- 17.utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań własnych gminy należy:

- 1.przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- 2.przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- 3.prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- 4.podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1.przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- 2.opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- 3.organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 4.przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- 5.prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 6.realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Pomocy na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- 1.ubóstwa,
- 2.sieroctwa,
- 3.bezdomności,
- 4.bezrobocia,
- 5.niepełnosprawności,
- 6.długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- 7.przemocy w rodzinie,
- 8.potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 9.bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
10. trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
11. alkoholizmu lub narkomanii,
12. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
13. klęski żywiołowej lub ekologicznej,

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej mają osoby i rodziny, które spełniają kryterium dochodowe przy jednoczesnym wystąpieniu co najwyżej jednej z wymienionych wyżej w punktach 2 – 13 okoliczności.

Od 1 stycznia 2006 r. wdrożona została nowa struktura organizacyjna Działu Pomocy Środowiskowej, dostosowana do nowych zadań oraz wprowadzonego systemu komputerowego „SERCE – POMOST” firmy „MiCOMP - systemy komputerowe” z Katowic. System składa się z części obsługi klienta – wywiady środowiskowe, w której dane wprowadzają wszyscy pracownicy socjalni oraz części przyznawania świadczeń i sprawozdawczości. Wdrażanie systemu było bardzo dużym logistycznym przedsięwzięciem, które wiązało się z koniecznością wprowadzenia ogromnej ilości danych, przeprowadzono je bez zawieszania działalności MOPS.

Zamiast dwóch Działów: Diagnostyki i Świadczeń powstał Dział Pomocy Środowiskowej, w skład którego wchodziły cztery Zespoły Pracy Socjalnej. Terytorium Wałbrzycha podzielono na cztery obszary składające się z sąsiadujących ze sobą dzielnic. Każdy Zespół składa się z kierownika, trzech pracowników rozpatrujących świadczenia i przygotowujących decyzje administracyjne oraz dwunastu terenowych pracowników socjalnych przydzielonych do rejonów opiekuńczych. Zakupiono sprzęt komputerowy oraz częściowo nowe wyposażenie biurowe, dzięki czemu poprawiły się warunki obsługi Klientów i pracy pracowników. W celu sprawniejszej obsługi klientów ustalono nowe terminy czasu pracy. We wszystkie dni tygodnia oprócz piątków Klienci przyjmowani są w godzinach od 7.30 do 10.00, a dodatkowo, od poniedziałku do czwartku, każdy zespół dyżuruje w wyznaczony dzień tygodnia.

Ośrodek Pomocy zainicjował również nowy sposób wypłaty świadczeń z pomocy społecznej w formie karty przedpłaconej, która jest nowoczesną formą tzw. pieniądza elektronicznego. Do tej pory świadczenia wypłacane były w kasie ośrodka oraz w jedenastu urzędach pocztowych, jednak ciągły wzrost liczby klientów i liczby udzielanych świadczeń powodował kolejki do kas oraz odległe terminy wypłat. Podpisano umowę z bankiem PKO BP na realizację świadczeń w formie karty elektronicznej, co znacznie usprawni pracę Ośrodka.

Rok 2006 był również rokiem wielu zmian powodujących konieczność kilkakrotnego, ponownego wydawania decyzji administracyjnych ze względu na waloryzację rent i emerytur w marcu, następnie we wrześniu w związku ze zmianą wysokości świadczeń rodzinnych i w październiku ze względu na zmianę kryteriów dochodowych w pomocy społecznej. Dodatkowe obciążenie w pracy pracowników terenowych stanowi wzrost liczby przeprowadzanych wywiadów na potrzeby postępowania wobec dłużników alimentacyjnych (w 2006 roku – ponad 500).

Pomoc społeczna działa przede wszystkim na zasadzie pomocniczości. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego rozwiązania swojego problemu, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Świadczenia pomocy społecznej mogą mieć charakter materialny i niematerialny, realizowane są w formie pieniężnej, rzeczowej lub usługowej. Zadania pomocy społecznej zgodnie z ustawą dzielą się na zadania zlecone realizowane z budżetu państwa oraz zadania własne gminy realizowane z budżetu własnego gminy, przy czym niektóre zadania własne dofinansowywane są przejściowo z budżetu państwa. Cała gama pomocy finansowej udzielanej przez Ośrodek w ramach zadań własnych oraz zadań zleconych, stanowi formę wsparcia rodziny i ma na celu uzupełnianie dochodów, wszędzie tam, gdzie własnymi siłami i możliwościami korzystający z pomocy społecznej nie są w stanie sami zaspokoić swoich

podstawowych potrzeb. Liczbę osób korzystających ze świadczeń w podziale na źródło finansowania świadczeń ilustruje poniższa tabelka.

2006r.	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane łącznie w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	9 055	6 010	14 960
Zadania zlecone	1 318	1 216	2 316
Zadania własne	8 830	5 873	14 694
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej – ogółem		4 929	12 347
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej		349	502

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej nabywają osoby i rodziny spełniające ustawowe warunki, znajdujące się w trudnej sytuacji z powodu ubóstwa, których dochód netto nie przekracza wysokości kryterium dochodowego, które, do 31 września 2006 roku, wynosiło:

1. na osobę w rodzinie 316 zł
 2. na osobę samotnie gospodarującą 461 zł
- od 1 października 2006 r. wynosi
3. na osobę w rodzinie 351 zł
 4. na osobę samotnie gospodarującą 477 zł

ZADANIA ZLECONE

Rodzaj świadczenia	Kwota środków	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń
Zasiłki stałe	3 705 257	1 291	13 232
Składki zdrowotne	270 487	796	9 471
Specjalistyczne usługi opiek	82 250	13	82 250
Zasiłki z tytułu klęski żywiołowej	27 784	17	17
Razem	4 085 778		

W ramach zadań zleconych wypłacane były **zasiłki stałe** dla osób niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Zasiłek stały ustalony w wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby przyznano 1 291 osobom, na łączną kwotę 3 705 257 zł.

Za 796 osób, które pobierają zasiłki stałe, a nie posiadają innego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego opłacono **składki zdrowotne** na sumę 270 487 zł.

Pomoc z tytułu **klęski żywiołowej** z powodu strat poniesionych w gospodarstwach domowych w wyniku gwałtownych opadów deszczu udzielono dla 9 rodzin na kwotę 20 000

zł. Przyznano również zasiłki dla 8 gospodarstw rolnych, ze środków przyznanych na złagodzenie skutków suszy, na łączną kwotę 7 784 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających ze schorzenia lub niepełnosprawności, finansowane są z budżetu państwa. W roku 2006 usługami objęto 13 osób na kwotę 82 250 zł. Usługi zgodnie z umową świadczy Polski Czerwony Krzyż, koszt jednej godziny wynosił 10 zł.

ZADANIA WŁASNE

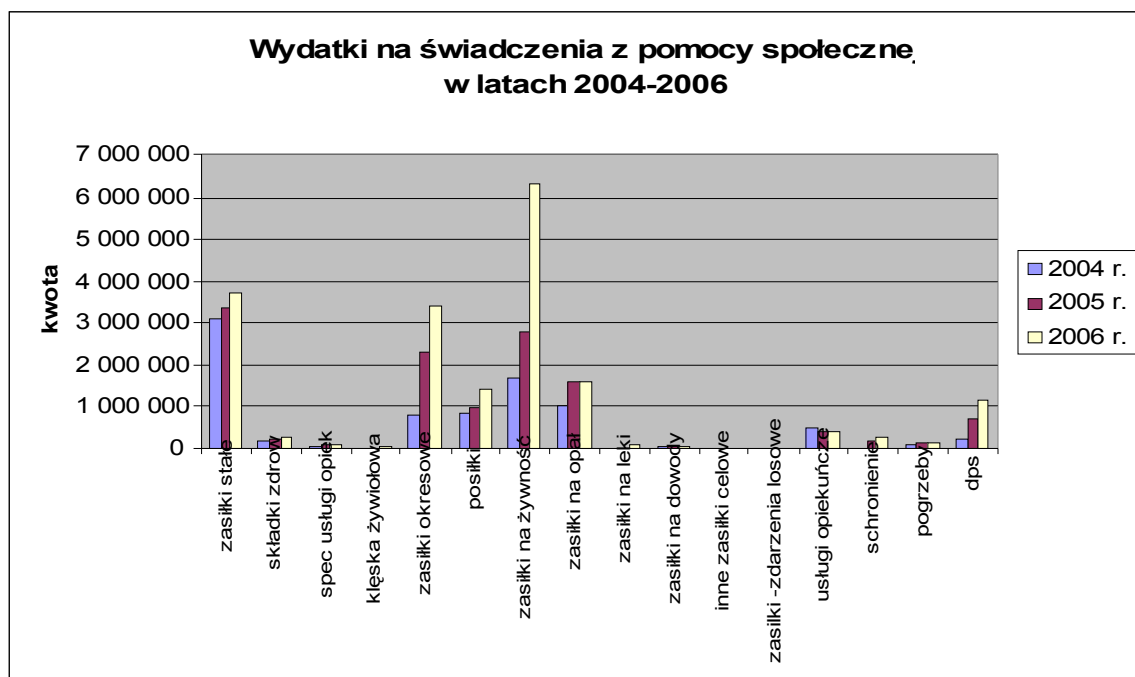
Rodzaj świadczenia	Kwota środków własnych	Kwota dofinansowania z budżetu państwa	kwota środków razem	Liczba osób, którym przyznano świadczenie decyzją
Zasiłki okresowe		3 399 674	3 399 674	4 132
Zasiłki na dożywianie	2 241 096	4 052 000	6 293 096	5 530
Posiłki	550 977	840 000	1 390 977	2 509
Zasiłki na opał	1 589 360		1 589 360	4 257
Zasiłki na dowody osobiste	48 795		48 795	970
Zasiłki na leki	76 963		76 963	559
Zasiłki na inne cele	9 415		9 415	120
Zasiłki – zdarzenia losowe	9 875		9 875	38
Pogrzeby	134 628		134 628	46
Schronienie	268 590		268 590	185
Usługi opiekuńcze	393 156		393 156	336
Domy pomocy społecznej	1 151 736		1 151 736	91
Razem	6 474 591	8 291 674	14 766 265	

Zasiłki okresowe przysługują w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Ich wysokość w 2006 r. wynosi 35% różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby samotnie gospodarującej i 25% różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem rodziny. Zasiłki przyznano 4 132 osobom na kwotę 3 399 674 zł, w przeważającej większości przypadków z powodu bezrobocia.

Zasiłki celowe na podstawie ustawy o pomocy społecznej, mogą być przyznane na zaspokojenie podstawowej potrzeby, osobom spełniającym wymogi, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Do potrzeb podstawowych zakwalifikowano przyznawanie pomocy na dofinansowania do ogrzewania mieszkania, leków i kosztów

leczenia przy długotrwałej chorobie lub niepełnosprawności oraz opłaty za wyrobienie dowodów osobistych i fotografii, sporadycznie udzielana jest pomoc na inne niż wymienione potrzeby. W 2006 roku przyznano:

- **zasiłki na żywność** w ramach środków własnych oraz dofinansowania programu rządowego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” 5 530 rodzinom na łączną kwotę 6 293 096 zł,
- **posiłki** w ramach środków własnych oraz dofinansowania programu rządowego dla 2 509 osób, na łączną kwotę 1 390 977 zł,
- **zasiłki celowe na opał** na kwotę 1 589 360 zł,
- **zasiłki celowe na wyrobienie dowodu osobistego** w kwocie 48 795 zł,
- **zasiłki celowe na dofinansowanie do leków i kosztów leczenia** – 76 963 zł,
- **zasiłki na inne cele** – takie jak koszty przewozu karetka do DPS, na kwotę 9 415 zł,
- w tym **zasiłki specjalne celowe**, które przyznawane mogą być w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe w przypadkach występowania niepełnosprawności, długotrwałej choroby, starości, w wysokości nie przekraczającej odpowiednio: kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej lub rodziny – zasiłki takie przyznano 209 osobom na kwotę 58 826 zł.
- **zasiłki celowe na pokrycie kosztów zdarzenia losowego** udzielono łącznie 38 rodzinom, które poniosły straty w wyniku pożarów oraz zalania mieszkań w wyniku powodzi łącznie na kwotę 9 875 zł
- **pogrzeby** - sprawiono 46 osobom na kwotę 134 628 zł,
- **schronienie** – zapewniono łącznie 185 osobom na kwotę 268 590 zł, w tym 181 osobom w Integracyjnym Domu dla Bezdomnych w Wałbrzychu na kwotę 266 166 zł oraz 4 osobom w noclegowniach na terenie kraju na kwotę 2 424 zł.



Realizacja programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania".

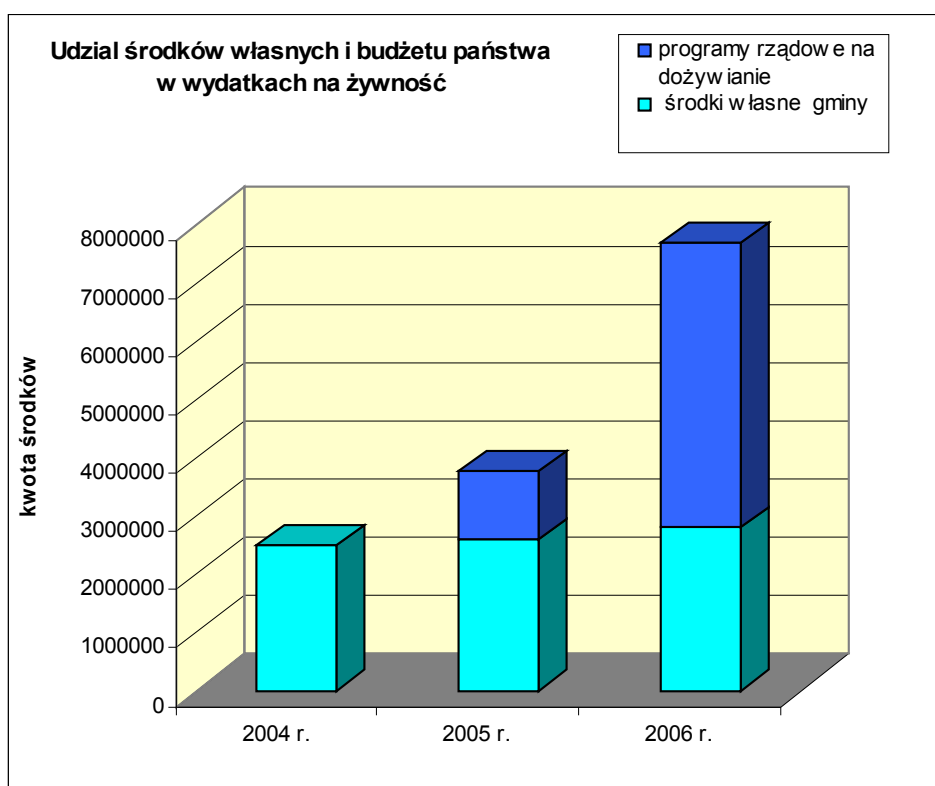
Na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (Dz. U. Nr 267, poz. 2259) oraz

rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (Dz. U. Nr 25, poz. 186) Miejski Ośrodek pomocy Społecznej realizuje program, którego celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia, poprzez wsparcie finansowe gmin w realizacji zadania własnego w zakresie dożywiania.

W roku 2006 objęto programem ogółem 13 942 osoby. W wyniku podpisanego porozumienia pomiędzy Prezydentem Wałbrzycha, a Wojewodą Dolnośląskim otrzymaliśmy znacznie wyższą niż w ubiegłym roku dotację celową w wysokości 4 892 000 zł.

Pomoc realizowana jest w formie posiłków oraz świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności. Pomoc przyzwana jest, jeśli dochód nie przekracza 150 % odpowiedniego kryterium dochodowego z ustawy tzn: kwoty 526,50 zł na osobę w rodzinie, lub kwoty 715,50 zł na osobę samotnie gospodarującą.

Przyjęto zasadę przyznawania w miesiącu jednego świadczenia, wyliczonego w wysokości 90 zł na osobę, spełniającą zasady współpracy, natomiast, jeśli członek rodziny nie współpracuje np. nie wywiązuje się kontraktu lub marnotrawi przyznane środki pomoc na tę osobę nie jest przyznawana.



W roku 2006 w ramach programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" wydatkowano łącznie kwotę 7 684 073 zł, w tym przyznano pomoc w formie zasiłków na dożywianie 5 330 rodzinom na kwotę 4 892 000 zł, a na posiłki przeznaczono kwotę 1 390 977 zł dla 2 509 osób, w tym dla 2 408 dzieci. Tabela przedstawia udział środków Gminy Wałbrzych i dofinansowanie z budżetu państwa.

Wydatki na dożywianie w 2006 r.	posiłki	zasiłki	razem
Środki własne	550 977	840 000	1 390 977
Dofinansowanie z budżetu państwa	2 241 096	4 052 000	6 293 096
Suma	2 792 073	4 892 000	7 684 073

Pomoc w formie posiłków realizują na podstawie umów, czterej agenci, wyłonieni w drodze przetargów na podstawie ustawy o zamówieniach publicznych. Wydawanie gorących posiłków zorganizowane jest w 53 punktach na terenie Wałbrzycha. Pomoc w formie gorących posiłków dla osób dorosłych realizowana jest w dwóch punktach w Barze „U Strażaka” i stołówce PKPS, natomiast dla dzieci w wieku przedszkolnym w 19 przedszkolach i dwóch żłobkach na terenie Wałbrzycha. Dzieci w wieku szkolnym żywione są w 18 szkołach podstawowych, 9 gimnazjach i 2 zespołach szkół oraz w pojedynczych przypadkach w 6 innych placówkach np. Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii.

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze, jako zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym, świadczone są osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione z powodu samotności lub niemożności ich zapewnienia przez rodzinę. Usługi obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Ogółem pomocą objęto 336 osób na kwotę 393 156 zł. Osoby korzystające z tych świadczeń w zależności od swojej sytuacji materialnej wносиły częściową odpłatność za usługi według zasad ustalonych Uchwałą Rady Miejskiej Wałbrzycha. Usługi realizowane przez Zakład Usług Opiekuńczych w Wałbrzychu, z którymi Ośrodek zawarł stosowną umowę. Cena 1 godziny usług wykonywanych w dni robocze wynosi 3,60 zł od dnia 1 września 2006 r., (poprzednio 3,19 zł), natomiast koszt usług świadczonych w dni wolne od pracy oraz w godzinach nocnych wynosi 4,50 zł, (poprzednio 4,79 zł).

Domy Pomocy Społecznej

Do domów pomocy społecznej kierowane są osoby, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogą funkcjonować samodzielnie w środowisku i którym rodzina oraz gmina nie są w stanie zapewnić pomocy w formie usług opiekuńczych. Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej.

W roku 2006 rozpatrzono 36 wniosków o umieszczenie w domach pomocy społecznej, wydano 32 skierowania, umieszczono 25 nowych osób, w trakcie roku 13 osób zmarło. Ogółem w roku 2006 przebywało w domach pomocy 93 osób, za które poniesiono koszty w łącznej wysokości 1 151 736 zł.

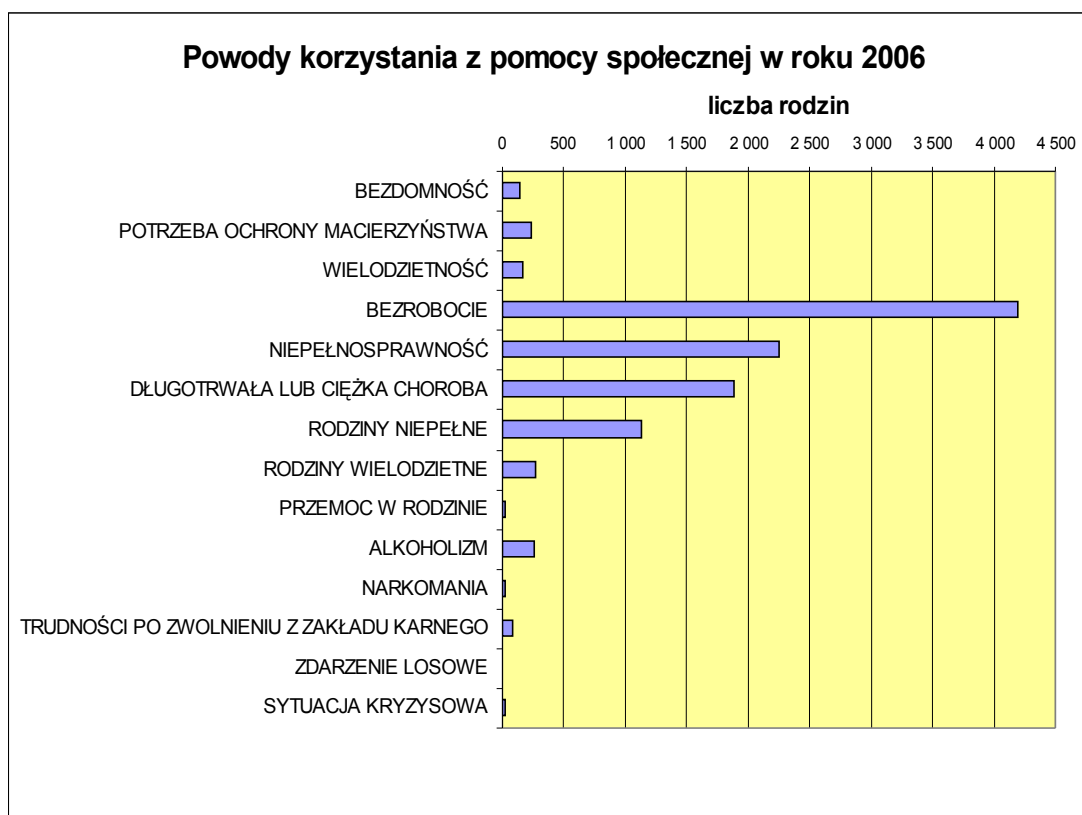
W roku 2006 koszty umieszczenia w DPS przedstawiały się następująco:

Lp .	Dom Pomocy Społecznej miejscowość	Roczna odpłatność MOPS	Liczba osób w roku	Liczba osób umieszczonych w 2006r.	Liczba osób, które zmarły lub zrezygnowały	PEŁNY MIES. KOSZT
1	BOLKÓW	13 835	1			1 798,00
2	BASZKÓW	41 300	3	1		1 800,00
3	BIELAWA	16 508	1	1		1 754,00
4	BORÓWEK	10 705	1			1 659,00
5	BRZEŹNICA	28 528	3	1		1 860,00
6	BYSTRZYCA KŁ	101 706	6			1 897,00
7	BYTOM	17 432	2		1	1 980,00
8	GŁOGÓW	14 407	1		1	1 782,00
9	GORLICE	13 312	1			1 811,00
10	JUGÓW	158 352	16	8	5	1 812,00
11	KOZULA	10 858	1			1 745,27
12	KROŚNICE	14 105	1			1 816,39
13	LEGNICKIE POLE	12 435	1			1 503,00
14	MIELEC	12 657	1			1 735,00
15	MILICZ	6 863	1	1		1 654,58
16	NOWA RUDA	150 542	12	4	2	1 864,00
17	OJCÓW	14 058	1	1		1 620,00
18	ROŚCISŁAWICE	21 797	1			1 816,41
19	ŚCINAWKA DOLNA	139 906	9	1		1 902,00
20	SZCZYTNA	75 166	4			1 855,00
21	WAŁBRZYCH	162 912	15	3	4	1 883,07
22	WIŚNOWA GÓRA	4 457	1			1 678,00
23	ZIĘBICE	86 121	6			1 710,00
24	KOWAL	14 040	1	1		1 964,16
25	SKOCZÓW	4 168	1	1		1 849,16
26	DZIĘGIELÓW	4 299	1	1		1 777,80
27	GORZYCE	1 271	1	1		1 927,08
	Razem	1 151 736	93	25	13	

Pod koniec roku nadal oczekiwało na umieszczenie 11 osób. Od roku 2004 wydatki ponoszone na odpłatność za mieszkańców Wałbrzycha umieszczonych w domach pomocy społecznej bardzo znacząco wzrosły, gdyż zmieniły się zasady odpłatności. Zgodnie z nowymi przepisami za mieszkańców, którzy umieszczeni byli przed zmianą przepisów w DPS, koszty ponosi budżet państwa, natomiast za nowe osoby kierowane płaci gmina.

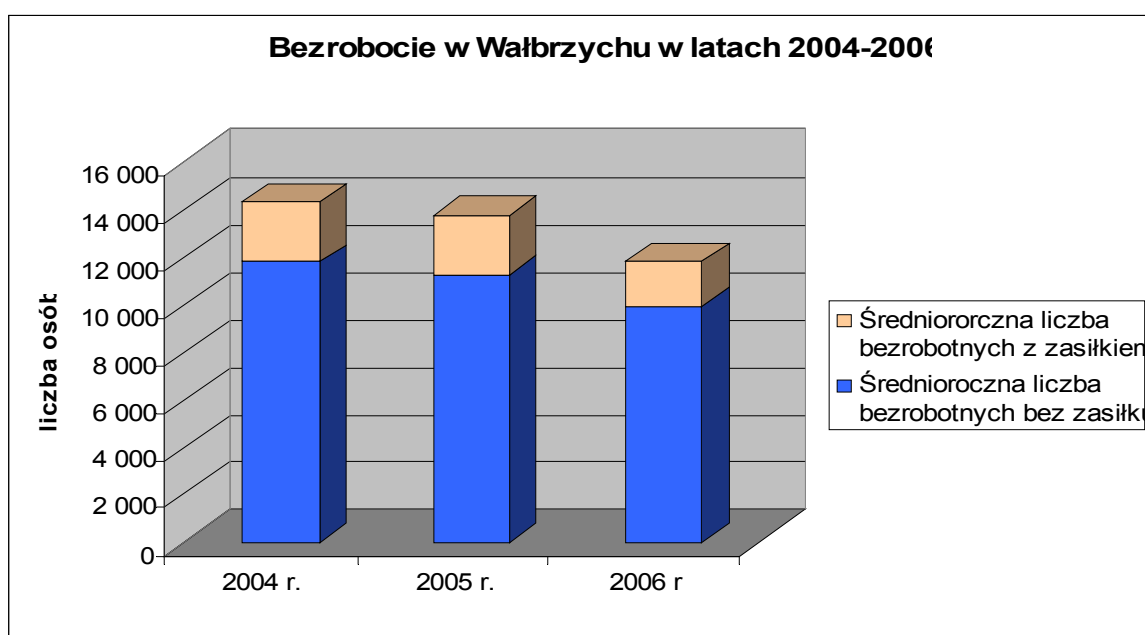
Charakterystyka korzystających z pomocy.

Liczba mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wzrosła w stosunku do lat ubiegłych. Podczas, gdy w roku 2005 rodzin korzystających z pomocy było 5 204, w roku 2006 ogółem skorzystało z pomocy przeszło 6 000 rodzin. Wzrosła również znacznie wysokość środków finansowych wydatkowanych na świadczenia. Podyktowane jest to kilkoma względami, przede wszystkim wzrost liczby osób korzystających z pomocy wynika ze zwiększenia się liczby osób kwalifikujących się do pomocy, ze względu na podniesienie wysokości kryteriów dochodowych. Drugim czynnikiem jest wzrost liczby zasiłkobiorców korzystających z pomocy w formie dożywiania, których dochód jest wyższy od kryterium dochodowego, ale zgodnie z przepisami kwalifikują się do pomocy, gdyż dochód nie przekracza 150 % tego kryterium. Możliwość udzielania wsparcia tym rodzinom wynika z faktu znacznego zwiększenia wysokości dotacji, co wcześniej nie było możliwe. Wzrosły również koszty odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej oraz wydatki na zasiłki stałe, ze względu na zwiększenie się liczby osób uprawnionych do zasiłków stałych i zwiększenia ich wysokości.



ROK	Liczba rodzin objętych pomocą MOPS z powodu bezrobocia
2004	4 192
2005	4 210
2006	3 851

Najczęściej występującym problemem trudnej sytuacji życiowej klientów MOPS jest nadal bezrobocie, mimo malejącej liczby osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, liczba bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej pozostaje na tym samym poziomie.



Celem działania pracowników socjalnych w stosunku do bezrobotnych jest zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie. Zwiększenie tych szans dokonuje się przez odpowiednie przygotowanie klienta do poszukiwania pracy, pomoc w znalezieniu ofert pracy, pośredniczenie w kontaktach z pracodawcami, kontakt z doradcą zawodowym, motywowanie do podjęcia nauki, uczestnictwa w kursach, monitorowanie i wspomaganie osoby bezrobotnej w działaniach służących rozwiązaniu problemów bezrobocia. Pomocne jest zawieranie kontraktów, w których klient pomocy społecznej wspólnie z pracownikiem określa własne mocne i słabe strony, możliwości i potrzeby, a następnie na podstawie uzyskanych konkretnych wskazówek wyznacza działania i zadania do wykonania.

Pracownicy socjalni kierowali klientów również do Klubu Integracji Społecznej. Do prac społecznie użytecznych skierowania wydano przeszło 2 000 osób, co pozwoliło zakwalifikowanym uzyskać wstęp do stałego zatrudnienia, powrotu na rynek pracy oraz pozyskać dodatkowy dochód, a jednocześnie ograniczać tam gdzie jest to możliwe świadczenia osobom, które nie podjęły zatrudnienia lub je porzuciły.

Współpraca z Wałbrzyskim Centrum Zatrudnienia Socjalnego także dała Ośrodkowi nowe możliwości w uzyskaniu zatrudnienia i kierowaniu do pracy osób o niskich kwalifikacjach. Kierowano również klientów na różnego rodzaju szkolenia mające na celu podniesienie kwalifikacji dostosowanych do sytuacji na rynku pracy, przygotowanie i wspieranie bezrobotnego w trakcie poszukiwania pracy, niwelowanie psychospołecznych skutków bezrobocia osób pozostających bez pracy i ich rodzin, zwiększanie aktywności i zaangażowania osób bezrobotnych w działaniach służących usamodzielnieniu, readaptacja do środowiska pracy w przypadku długotrwale bezrobotnych.

Aktywizację bezrobotnych wspomaga wydawanie przez MOPS „kart przejazdowych dla bezrobotnych” uprawniających do bezpłatnych przejazdów z miejsca zamieszkania do Powiatowego Urzędu Pracy i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dla 696 osób. Nawiązano ścisłą współpracę z kilkoma pracodawcami w celu zatrudniania podopiecznych, co zaowocowało uzyskaniem zatrudnienia przez pewną grupę bezrobotnych oraz wyeliminowanie z grona „podopiecznych” osób uchylających się od zatrudnienia.

Pomoc w formie pracy socjalnej

Najważniejszym zadaniem w pomocy środowiskowej jest praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków do usamodzielnienia. Zadaniem pracowników socjalnych w Zespołach Pracy Socjalnej jest wnioskowanie w sprawie pomocy materialnej i usługowej oraz praca socjalna skierowana na osobę, rodzinę i środowisko lokalne. Ogółem w systemie komputerowym zarejestrowano 7 377 rodzin z 16 937 osobami, z czego objętych pomocą zostało 6 400 środowisk więc każdy terenowy pracownik socjalny obsługuje w swoim rejonie przeszło 130 rodzin korzystających z pomocy.

Pracownicy socjalni dokonują systemowej diagnozy rodziny badając jej możliwości samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, budują wraz z nią plan pomocy i podejmują różne formy pracy socjalnej ukierunkowane na rozwiązywanie problemów i usamodzielnienie rodzin z różnymi dysfunkcjami. Pracownicy socjalni współpracują z działającymi w dzielnicy instytucjami, organizacjami w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy. Ważną formą aktywizacji społeczności lokalnej jest wspieranie i współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Cechą wyróżniającą pracę socjalną pracownika socjalnego jest systemowe, całościowe podejście do rodziny. Pracownik proponuje rodzinie działania w zależności od występujących problemów. W odniesieniu do osób bezrobotnych, starszych, niepełnosprawnych, rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi wynikającymi m. in. z powodu niezaradności, konfliktów rodzinnych oraz zjawisk występujących w rodzinie takich jak np. alkoholizm, narkomania, przemoc, zaburzenia psychiczne rodziców, ich niedojrzałość do roli rodzicielskiej, występowanie problemów wychowawczych, trudności w realizacji obowiązku szkolnego itd. podejmuje się pracę socjalną.

Celem jest pomoc i wsparcie w przezwyciężaniu występujących w rodzinie problemów i niwelowaniu istniejących zaniedbań, jak również przeciwdziałanie ich powstawaniu czy pogłębianiu się. W sytuacji zagrożenia, szczególnie bezpieczeństwa i dobra dziecka, podejmowane są działania interwencyjne. Pracownicy współpracują z innymi instytucjami zajmującymi się rodziną: szkołami, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądem rodzinnym, służbą zdrowia, policją, strażą miejską, samorządem mieszkańców.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej prowadzono kontrakty socjalne jako nowe narzędzie w pracy socjalnej. Kontrakt socjalny określa sposób współdziałania między rodziną, a ośrodkiem pomocy społecznej w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej. Kontrakt socjalny to forma umowy zawartej pomiędzy poszczególnymi członkami rodziny a pracownikiem socjalnym. Zawierany jest w tych sytuacjach, w których istnieje możliwość podjęcia przez osobę lub rodzinę działań mających na celu poprawę własnej sytuacji życiowej zwłaszcza w sytuacji bezrobocia, problemu z alkoholem, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W pozostałych przypadkach prowadzona jest praca socjalna. W kontrakcie socjalnym dokonuje się oceny sytuacji oraz formułuje cele, które ma osiągnąć dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. Narzędzie to określa również uprawnienia i zobowiązania stron w ramach wspólnie podejmowanych działań. Realizacja działań podlega okresowej ocenie – ma na celu oszacowanie zmian, jakie nastąpiły w rodzinie, rozliczenie wzajemnych zobowiązań oraz dokonanie ewentualnych korekt, stosownie do zmian sytuacji.

Projekt „Szansa dla młodzieży”

Środki finansowe w wysokości 56.873 zł zostały wydatkowane na realizację Projektu: Program wsparcia dla młodzieży przy współdziale wolontariuszy „Szansa dla młodzieży” w ramach Sektora Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich 2004 – 2006 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Całkowite koszty projektu wynosiły 65.285 zł, na którą składały się:

wkład własny Gminy w wysokości 453 zł

wkład własny Stowarzyszenia „Tratwa” w wysokości 448 zł

przyznane dofinansowanie w wysokości 55.971 zł

wkład rzeczowy 8.413

Realizację projektu zakończono 30.06.2006 r. W projekcie uczestniczyła grupa 60 uczniów gimnazjum w wieku 15 – 17 lat, z tego 30 – pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, słabo uczących się oraz sprawujących trudności wychowawcze oraz 30 wolontariuszy.

Cel projektu został osiągnięty poprzez:

- zwiększenie efektywności społecznej i zawodowej młodzieży,
- przygotowanie młodzieży do decyzji wyboru szkoły ponad gimnazjalnej,
- przygotowanie młodzieży do „wejścia” na rynek pracy,
- stworzenie warunków do eliminacji barier rozwojowych młodzieży (osobistych, finansowych, edukacyjnych),
- przysposobienie młodzieży do pełnienia ról społecznych, przy jednoczesnym usamodzielnieniu i uodpornianiu na negatywne wpływy środowisk.

Utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej

Ośrodkiem kieruje dyrektor przy pomocy dwóch zastępców i głównego księgowego.

Bezpośrednio dyrektorowi podporządkowane są następujące działy:

- Dział finansowy z głównym Księgowym
- Dział Organizacyjno – Administracyjny i Kadr

I zastępcy dyrektora podporządkowane są działy:

- Dział Dodatków Mieszkaniowych,
- Dział Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej
w zakresie działu znajduje się prowadzenie integracyjnego domu dla bezdomnych,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

II zastępcy dyrektora podporządkowane są:

- Dział Pomocy Środowiskowej w skład którego wchodzi:
 - 1) Zespół Pracy Socjalnej Nr 1
 - 2) Zespół Pracy Socjalnej Nr 2
 - 3) Zespół Pracy Socjalnej Nr 3
 - 4) Zespół Pracy Socjalnej Nr 4
 - 5) samodzielne stanowisko d/s dożywiania
 - 6) samodzielne stanowisko d/s usług opiekuńczych i domów pomocy społecznej

Środki finansowane wykorzystane w 2006 r. na utrzymanie Ośrodka wyniosły 4.506.888 zł, z tego 2.854.706 zł z budżetu gminy, 1.652.182 zł z budżetu państwa w ramach dofinansowania zadań własnych gminy. Plan wydatków przeznaczony na funkcjonowanie Ośrodka stanowi 13,30 % ogólnej kwoty wydatków budżetowych Ośrodka. Największą pozycją wydatków przeznaczonych na utrzymanie są wynagrodzenia osobowe i bezosobowe oraz pochodne od wynagrodzeń w wysokości 3.818.496 zł, które stanowią 84,27% planu przeznaczonego na utrzymanie.

Średnia płaca w Ośrodku (łącznie z wynagrodzeniami wypłaconymi z rozdziałów przeciwdziałanie alkoholizmowi i ośrodki wsparcia) wyniosła 2.383 zł, a po wyłączeniu dodatkowego wynagrodzenia rocznego - 2.240 zł. W średniej płacy uwzględniony jest dodatek w wysokości 250,00 zł miesięcznie przysługujący pracownikom socjalnym, finansowany w 2006 roku z budżetu państwa.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. Ośrodek zatrudniał 128 pracowników, z których wykształcenie wyższe miało 68 pracowników, średnie (w tym: studium pracowników socjalnych) - 54 pracowników, zasadnicze – 4 pracowników i podstawowe – 2 pracowników.

II. Zadania z ustawy o dodatkach mieszkaniowych

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem publicznoprawnym, przysługującym osobie spełniającej określone prawem warunki, którego celem jest pokrycie z funduszy publicznych części wydatków związanych z utrzymywaniem mieszkania. Dodatek mieszkaniowy jest więc szczególnym świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę na rzecz wskazanych w ustawie osób o niskich dochodach, którym przysługuje tytuł prawny do lokalu, w celu umożliwienia im zapłaty czynszu oraz pokrycia innych obciążających je wydatków za zajmowany lokal mieszkalny (opłaty dodatkowe, eksploatacyjne oraz niektóre koszty związane z zamieszkaniem w lokalu). Tak więc prawo do dodatku jest uzależnione od :

- wysokości dochodu w przeliczeniu na jednego członka gospodarstwa domowego,
- wydatków ponoszonych przez to gospodarstwo na mieszkanie.

Niskie dochody to podstawowy warunek uzyskania dodatku mieszkaniowego. Jednak ważna jest również wielkość powierzchni użytkowej (określonej powierzchni lokalu), którą dysponuje osoba/rodzina ubiegająca się o wsparcie. Ustawa o dodatkach mieszkaniowych ściśle określa kryteria powierzchni użytkowej lokalu, jaka uprawnia do otrzymania pomocy. Przyznanie dodatku mieszkaniowego następuje w drodze decyzji administracyjnej, która ma charakter decyzji związanej, a nie uznaniowej. Oznacza to, że organ zobligowany jest przyznać świadczenie, jeżeli osoba spełnia określone ustawą przesłanki i wystąpiła z wnioskiem o jego przyznanie. Decyzja ma również charakter decyzji czasowej, bowiem wydawana jest na określony czas – 6 miesięcy, a przyznanie dodatku mieszkaniowego na kolejne sześciomiesięczne okresy następuje po złożeniu nowego wniosku.

Ogółem wydatki w roku 2006 r. wyniosły 9.560.220 zł. w tym wypłacone świadczenia – 9.535.242 zł, opłaty pocztowe – 24.978 zł.

Realizację zadania ilustrują poniższe dane:

Rodzaj mieszkań	Ilość wypłaconych dodatków mieszkaniowych		Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych /w zł/		Średni dodatek mieszkaniowy /w zł/	
	2005r.	2006r.	2005r.	2006r.	2005r.	2006r.
Komunalne	48443	44778	7.129.324	7.011.487	147,17	156,58
Spółdzielcze	10855	12445	1.374.717	1.631.154	126,65	131,06
Inne	7019	4719	1.038.233	892.601	147,92	189,15
Razem:	66317	61942	9.542.274	9.535.242	143,89	153,93

ilość rozpatrzonych wniosków ogółem **10981**

z tego:

- pozytywnie 10171
- negatywnie 810

Powody odmowy przyznania dodatku mieszkaniowego:

- przekroczenie powierzchni normatywnej 113
- przekroczenie kryterium dochodowego 24
- małe wydatki mieszkaniowe w stosunku do dochodu 289
- dodatek mniejszy od 2% najniższej emerytury 85
- brak tytułu prawnego 115
- umorzenie postępowania 167
- inne 17

Z ogółem przyznanych dodatków:

- najniższy dodatek mieszkaniowy wynosi 11,94 zł.
- najwyższy dodatek mieszkaniowy wynosi 696,31 zł.
- średni dodatek mieszkaniowy 153,93 zł.

Informacja o liczbie gospodarstw domowych, którym przyznano dodatek mieszkaniowy

- gospodarstwo 1 osobowe 2906
- gospodarstwo 2 osobowe 2213
- gospodarstwo 3 osobowe 2001
- gospodarstwo 4 osobowe 1816
- gospodarstwo 5 osobowe 842

Informacja o liczbie przyznanych dodatków mieszkaniowych

• do 50,00zł. miesięcznie	702
• od 51,00zł. do 100,00zł. miesięcznie	2051
• od 101,00zł. do 150,00zł. miesięcznie	2645
• od 151,00zł. do 200,00zł. miesięcznie	2178
• powyżej 200,00zł. miesięcznie	2595

III. Zadania z ustaw: o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zapobiegania narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z uchwałą Nr XLVI/316/05 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 24 listopada 2005 roku w sprawie przyjęcia programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla miasta Wałbrzycha na 2006 rok oraz uchwałą Nr XLVI/315/05 Rady Miasta Wałbrzycha z dnia 24 listopada 2005 roku w sprawie przyjęcia programu przeciwdziałania narkomanii dla miasta Wałbrzycha na 2006 rok, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu jest realizatorem szeregu zadań wynikających z Programów. Koordynowaniem i kontrolą realizacji zadań zajmuje się Dział Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej oraz Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na realizację zadań zostały przeznaczone środki uzyskane z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środki z innych dochodów własnych gminy.

Celem realizacji w/w zadań Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi:

- Punkt konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin;
- Punkt konsultacyjny dla osób eksperymentujących z narkotykami;
- Integracyjny Dom dla Bezdomnych;
- Punkt konsultacyjny dla rodziców dzieci uzależnionych i sięgających po środki odurzające;
- Grupę motywacyjną dla osób z problemem alkoholowym;
- Grupę psychoedukacyjną dla sprawców przemocy domowej;
- Punkt interwencyjno – konsultacyjny;
- Środowiskowe świetlice opiekuńczo-wychowawcze w dzielnicach: Podzamcze Piaskowa Góra, Śródmieście, Glinik Nowy;
- Klub Integracji Społecznej;
- Ośrodek profilaktyki uzależnień dzieci i młodzieży;
- Księgozbiór wiedzy o problemie alkoholowym, narkotycznym i przemocy w rodzinie;
- Telefon zaufania, telefon informacyjny

Dział Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej zajmuje się całokształtem działań profilaktycznych z zakresu przemocy i uzależnień, łagodzeniem objawów reakcji kryzysowej, przywracaniem równowagi psychicznej oraz udzielaniem emocjonalnego wsparcia dla zapewnienia poczucia bezpieczeństwa osobom i rodzinom znajdującym się w stanie kryzysu a w szczególności :

- diagnozowaniem i motywowaniem w kierunku konstruktywnych zmian,
- krótkoterminową psychoterapią kryzysową,
- poradnictwem psychologicznym, socjalnym, prawnym,
- prowadzeniem Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności,
- upowszechnianiem i popularyzowaniem wiedzy na temat kryzysu i sposobu radzenia sobie z nim,
- mobilizowaniem naturalnego systemu wsparcia dla osoby, rodziny w kryzysie bądź zapewnieniem wsparcia instytucji,
- współpracą z instytucjami i organizacjami pozarządowymi (policja, sąd, prokuratura, PCK, PKPS, PCPR, TPDF, TKOPD, i inne działające na terenie miasta Wałbrzycha),
- organizowaniem szkoleń dla realizatorów miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywaniem problemów alkoholowych (pracowników socjalnych, pedagogów, nauczycieli, funkcjonariuszy policji, kuratorów sądowych, strażników miejskich, członków organizacji pozarządowych),
- inicjowaniem i koordynowaniem lokalnych kampanii i programów profilaktyki,
- udzielaniem porad i informacji telefonicznych,
- zwiększaniem dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych.

W okresie od stycznia do grudnia 2006 roku do działu Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej zgłosiło się 1.621 osób w tym 58 dzieci, udzielono 2.468 porad i pomocy w różnych sytuacjach kryzysowych:

1. Kryzysy psychiatryczne:
 - alkoholizm, narkomania (alkoholizm w rodzinie) - 1193
 - współuzależnienie - 276
 - zaburzenia psychiczne - 117
2. Kryzysy rodzinne:
 - przemoc w rodzinie psychiczna i fizyczna - 134
 - kryzysy małżeńskie - 79
 - problemy wychowawcze - 58
 - niezaradność życiowa - 83
3. Kryzysy psychospołeczne
 - bezrobocie - 111
 - bezdomność - 201
 - próby samobójcze - 21
 - inne (kierowanie do Rodzinnego Ośrodka Interwencyjno-Mediacyjnego, Przychodni Uzależnień, zamkniętych placówek leczenia odwykowego i ośrodków resocjalizacyjnych), - 57
4. Interwencje w środowisku
 - w ramach procedury Niebieska Karta, w sytuacjach

traumatycznych	- 77
5. Poradnictwo telefoniczne	
• telefon zaufania	- 9
• telefon informacyjny	- 52

W okresie od stycznia do grudnia 2006 roku udzielono 1267 konsultacji indywidualnych osobom i rodzinom mających problem z uzależnieniem i współuzależnieniem. W trakcie spotkań z osobami uzależnionymi od alkoholu sporządzono wstępne diagnozy i skierowano na grupę motywacyjną. Odbyło się 49 spotkań grupy, w których uczestniczyło łącznie 799 osób. Po ukończeniu zajęć, 36 osób skierowano do dalszej terapii – leczenia ambulatoryjnego w Poradni Leczenia Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia, przy ul. Broniewskiego 83 w Wałbrzychu, a 48 pacjentów skierowano do leczenia w systemie zamkniętym.

W listopadzie 2006r. uruchomiono grupę psychoedukacyjną dla sprawców przemocy, w spotkaniach odbywających się we wtorki w godzinach od 9.00 do 11.00 uczestniczy 5 osób, z księgozbioru wiedzy o problemie alkoholowym, narkotycznym i przemocy w rodzinie korzystało 159 osób, głównie studenci wałbrzyskich uczelni, pedagodzy placówek oświatowych oraz młodzież szkół średnich, do Punktu konsultacyjnego dla osób eksperymentujących z narkotykami zgłosiło się 28 osób, z którymi przeprowadzono rozmowy edukacyjne i motywującego podjęcia leczenia w ośrodkach resocjalizacyjnych.

Specjaliści Działu Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej świadczą pomoc osobom i rodzinom w sytuacjach kryzysowych (traumatycznych). W obszarze działań pozostaje praca z ofiarami przemocy domowej, osobami w trudnej sytuacji psychologicznej (samobójcy, chorzy psychicznie, uzależnieni), ofiarami katastrof (powódzie, pożary, wybuchy gazu i inne). Priorytetem działań jest zapewnienie bezpieczeństwa, ułatwienie jej odzyskania równowagi wewnętrznej i poczucia sprawczości oraz rozwiązania problemu/problemów stanowiących podłoże doświadczenia kryzysowego. W okresie od stycznia do grudnia 2006 roku psycholodzy udzielali pomocy w 27 sytuacjach kryzysowych (traumatycznych), w tym ofiarom katastrof poszkodowanym w wyniku wybuchów gazu. Wszystkie osoby i ich rodziny zostały otoczone opieką psychologiczną i socjalną.

Dział Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej prowadzi Integracyjny Dom dla Bezdomnych, dla osób bezdomnych, kobiet i mężczyzn, czynny całodobowo, posiadający 60 miejsc noclegowych. Od stycznia do grudnia 2006r. w schronisku przebywało, w różnych okresach 182 osoby na ogólną liczbę „8762” noclegodni. Z pobytu korzystały osoby nie posiadające własnego lokalu i posiadające status osoby bezdomnej. Integracyjny Dom dla Bezdomnych pełni funkcję otwartego Domu wsparcia dziennego, w którym w ciągu dnia mogą przebywać osoby bezdomne nie będące mieszkańcami. Korzystają one z możliwości przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjno-higienicznych (kąpiel, pranie, suszenie bielizny i odzieży), z tej formy pomocy skorzystało 48 osób. Praca z osobami bezdomnymi jest prowadzona w oparciu o usystematyzowaną pomoc socjalną, psychologiczną, pedagogiczną, terapeutyczną i prawną. W schronisku, jest wdrażany i realizowany indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w omawianym okresie 93 osoby podpisały umowy o realizacji programu.

Efektem wdrażanego programu jest:

- 8 osób otrzymało lokal socjalny,
- 24 osób podjęło leczenie odwykowe w systemie zamkniętym,
- 22 osoby utrzymują 8 m-czną abstynencję,
- 25 osób uczestniczy w mityngach AA.

Integracyjny Dom dla Bezdomnych prowadzi również inne formy pomocy:

- socjalnej, na którą składa się pomoc finansowa, rzeczowa, pomoc w uzyskaniu dokumentów, ustalenia stopnia niepełnosprawności w przypadku choroby lub upośledzenia, umieszczenie w szpitalach i zakładach opieki leczniczej, terapeutycznej, na którą składa się terapia krótkoterminowa, grupowa, indywidualna, której celem jest łagodzenie stanów kryzysowych, depresji i pomoc w wychodzeniu z uzależnienia od alkoholu,
- poradnictwo prawne, konsultacje psychologiczne, pedagogiczne, edukacja- pomoc w załatwieniu spraw urzędowych, napisaniu wniosku lub pozwu sądowego (Sąd, Policja, Urząd Pracy, Referat Spraw Lokalowych),
- szkoleń, warsztatów edukacyjnych w zakresie przekazywania wiedzy na temat HIV i AIDS, chorób wenerycznych, szczepień, chorób społecznych oraz utrzymania higieny osobistej.

Od listopada 2006r. w Integracyjnym Domu dla Bezdomnych prowadzone są mityngi AA oraz grupa motywacyjna dla osób z problemem alkoholowym.

W punkcie interwencyjno-konsultacyjnym mieszczącym się, przy ul. Pocztowej 22, (w siedzibie Integracyjnego Domu dla Bezdomnych), od stycznia do grudnia 2006 roku przyjęto 338 osób w tym:

• sprawców przemocy	- 36
• ofiar przemocy	- 69
• osób z problemem alkoholowym	- 48
• ilość osób skierowanych do specjalisty: psychologa, terapeuty, prawnika i innych instytucji	- 199
• ilość porad telefonicznych	- 30
• ilość wysłanych wniosków do MKRPA	- 21
• ilość wysłanych informacji na Policję	- 45
• ilość przeprowadzonych rozmów edukacyjno-terapeutycznych	- 210
• ilość otrzymanych kart z Komisariatów Policji w ramach procedury Niebieska Karta	- 38

Wszystkie osoby zgłaszające się do punktu z różnymi problemami: (samotność, bezdomność, bezrobocie, konflikty małżeńskie, problemy wychowawcze z dziećmi i inne), otrzymywały wsparcie emocjonalne i odbarczenie. Osoby mające problem z uzależnieniem i nie wyrażające chęci podjęcia leczenia kierowano na grupę motywacyjną dla osób mających problem z alkoholem, osoby chcące się leczyć kierowano do terapeuty uzależnień w celu podjęcia leczenia odwykowego. Sprawców przemocy domowej kierowano na grupę psychoedukacyjną dla sprawców przemocy, ofiary przemocy na grupę wsparcia dla ofiar przemocy.

Punkt Konsultacyjny dla Rodziców Dzieci Uzależnionych i sięgających po Środki Odurzające jest czynny w każdą środę tygodnia w godzinach od 16.00 do 20.00. Z

pomocy psychologicznej, edukacji oraz terapii indywidualnej, w okresie od stycznia do grudnia 2006r. skorzystało 269 osób, głównie młodzież szkół średnich, rodzice oraz pedagodzy szkół, a 9 osób podjęło leczenie w ośrodkach resocjalizacji.

Dział Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej prowadzi nadzór merytoryczny nad środowiskowymi świetlicami opiekuńczo-wychowawczymi znajdującymi się w dzielnicach Podzamecze, Piaskowa Góra, Śródmieście i Glinik Nowy.

W 2006 roku, w ramach zajęć opiekuńczo-wychowawczych prowadzone były programy psychoedukacyjne oraz podejmowane różnorodne inicjatywy adresowane do dzieci i młodzieży pochodzące z rodzin problemowych, niewydolnych wychowawczo, zagrożonych różnego rodzaju dysfunkcjami i patologią społeczną. Ogółem w zajęciach prowadzonych we wszystkich placówkach od poniedziałku do piątku w godzinach od 14.00 do 18.00 uczestniczyło ok. 140 dzieci w wieku od 7 do 16 lat.

Nabór dzieci podobnie jak w latach ubiegłych prowadzony był przez pracowników socjalnych MOPS, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych, jak również na wniosek rodzica. Program w placówkach realizowało 11 wychowawców, głównie pedagogzy ze specjalizacją resocjalizacja, pedagogika opiekuńczo – wychowawcza i socjoterapia.

W świetlicach prowadzona jest pełna dokumentacja /dzienniki zajęć wychowawczych, karty pracy indywidualnej, diagnoza dziecka/. W celu rozpoznania potrzeb każdego wychowanka cyklicznie /co 2-3 miesiące/ organizowane są spotkania z rodzicami.

Wzorem lat ubiegłych placówki, kontynuowały współpracę z Teatrem Lalki i Aktora, Komendą Miejską Policji – Sekcją ds. Nietłumionych i Patologii, Wałbrzyskim Ośrodkiem Kultury, Profilaktycznym Szkolnym Kołem „Krokusik” ze Szkoły Podstawowej nr 15, Miejską Biblioteką Publiczną, Urzędem Miejskim WEiSS, Strażą Miejską, Strażą Pożarną, Komisariatami Policji. Ponadto nawiązano współpracę z wolontariuszami z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5 w Wałbrzychu. W stałym kontakcie z placówkami są specjaliści psychologów, terapeutów, pedagogów, pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz pedagodzy szkół i rodzice.

W omawianym okresie były prowadzone zajęcia z zakresu:

- organizacji nauki własnej
- profilaktyki
- pogadanek dotyczących bezpieczeństwa
- zajęć świetlicowych
- gier i zabaw ruchowych w obiektach sportowych i na świeżym powietrzu:
- zajęć wyrabiających poczucie estetyki i kultury osobistej
- warsztaty terapii grupowej w zakresie kształtowania umiejętności interpersonalnych oraz zajęcia z elementami socjoterapii
- organizowanie wyjść, zabaw okolicznościowych i uroczystości m.in. uczestnictwo w programie – „Dziecięce Spotkania z Kulturą”- organizowane przez Urząd Miasta Wydział Edukacji i Spraw Społecznych, realizacja działań związanych z organizacją wypoczynku zimowego - stacjonarnego dla wychowanków, wizyta w Komendzie Miejskiej Policji - zapoznanie z pracą Policji, wyjścia na przedstawienia teatralne przygotowane przez Teatr Lalki i Aktora w Wałbrzychu, w kolejnych etapach Artystycznego Turnieju Świetlic – organizowanych przez WOK - tj. „Wierszowisko” – konkurs recytatorski, „Gama” – konkurs wokalny, „Malowidło” – konkurs plastyczny i „Scenka” – mini przedstawienie teatralne, organizacja Śniadania Wielkanocnego połączona z występem artystycznym dzieci, organizacja Dnia Babci i Dziadka oraz Dnia Matki, organizacja festynu sportowo-rekreacyjnego pn. „Dzień Dziecka”, uczestnictwo w całodniowej wycieczce do Hradec-Kralove w Czechach zorganizowanej przez Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w

Wałbrzychu. Dzieci ze świetlic aktywnie włączyły się w przygotowanie obchodów „Dnia Działkowca”, festynu „Zakończenie lata” i ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, a także uczestniczyły w dzielnicowych festynach rodzinnych pn. „Dzień Profilaktyki”, w ramach wdrażania środowiskowego programu profilaktyki „Sygnałach Wolności” i spotkaniach wigilijnych.

Ośrodek Profilaktyki dla Dzieci i Młodzieży działający przy świetlicy „Śródmieście” na Placu Teatralnym 3, kontynuował realizację programów edukacyjno-profilaktycznych i prozdrowotnych, skupiając dziennie ok. 10 - 12 osób w wieku od 15 do 17 lat. Cyklicznie jeden raz w tygodniu, w godzinach od 14.00 do 15.30 dla podopiecznych Ośrodka organizowane były zajęcia sportowo - rekreacyjne w sali gimnastycznej Wałbrzyskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Dużym zainteresowaniem wśród młodzieży cieszą się cotygodniowe zajęcia komputerowo – informatyczne, prowadzone w poniedziałki i środy w godzinach od 16.00 do 18.00 w siedzibie Ośrodka. Zajęcia pozwalają młodzieży na poszerzenie wiadomości z zakresu informatyki oraz budowy komputera.

W roku 2006 kontynuowano działalność Klubu Integracji Społecznej. Jest on jednostką organizacyjną udzielającą wsparcia dla integrowania się grup osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych, pomagająca samoorganizować się jego członkom, podejmować wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej. Celem KIS jest realizacja działań umożliwiających udzielenie indywidualnym osobom oraz ich rodzinom pomocy: w odbywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych, w miejscu zamieszkania, miejscu pobytu lub w miejscu pracy oraz podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy.

W okresie od stycznia do grudnia 2006r., z różnego rodzaju usług skorzystało 134 osób, głównie osoby bezrobotne, bezdomne i uzależnione od alkoholu, po ukończonej terapii. Prowadzone były zajęcia:

1) z zakresu reintegracji społecznej:

- diagnoza psychologiczna i zawodowa uczestników - 23 osoby,
- zajęcia psychoedukacyjne – treningi interpersonalne - 23 osoby,
- zajęcia edukacyjne w grupie – wiedza z zakresu spraw społecznych i gospodarczych - 23 osoby,
- zajęcia w grupach wsparcia - 23 osoby,
- zajęcia w grupach motywacyjno – integracyjnych - 23 osoby,
- zajęcia uspołeczniające pn. „Kultura dla wszystkich”, udział w spektaklach teatralnych i seansach filmowych - 23 osoby,

2) z zakresu reintegracji zawodowej:

- kursy języka angielskiego w szkole języków obcych „Empik” - 13 osób,
- warsztaty z zakresu edukacji personalnej i zawodowej
- organizowane przez doradcę zawodowego - 23 osoby,
- szkolenia organizowane w ramach integracji i reintegracji zawodowej kobiet chcących rozpocząć własną działalność gospodarczą. Projekt umożliwia kobietom podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz podwyższenie ich statusu ekonomicznego i społecznego. Organizatorem szkolenia jest Firma Szkoleniowo – Doradcza „Anna Szywała” z siedzibą w Świdnicy. Projekt realizowany jest w formie wykładów oraz ćwiczeń praktycznych i organizowany w następujących modułach pn. „Obsługa gościa w sali konsumenckiej” – 128 godzinny” i Trendy w gastronomii” – 80 godzinny oraz „Asystent osoby starszej” – 184 godzinny. Uczestnictwo beneficjentek w projekcie

jest bezpłatne a koszt przejazdu do Świdnicy pokrywa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ze środków zaplanowanych na działalność KIS - 15 osób,

- warsztaty terapeutyczne dla osób mających problem z alkoholem.

Klub Integracji Społecznej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wałbrzychu zapewnia stałą pomoc specjalistyczną, tj. psychologiczną, terapeutyczną, pedagogiczną, prawną i doradczą z zakresu spraw mieszkaniowych, socjalnych oraz zatrudnienia socjalnego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w wyniku rozstrzygnięcia konkursu Ministra Pracy i Polityki Społecznej „Centra Integracji Społecznej i Kluby Integracji Społecznej – Jak to działa”, w lipcu 2006 roku, otrzymał dotację w wysokości 11.500zł. na realizację programu pn. „Zasady i reguły tworzenia oraz funkcjonowania Klubu integracji Społecznej – Rola KIS w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Program złożony był z cyklu szkoleń i warsztatów, w ramach, których przekazywano wiedzę na temat funkcjonowania KIS, metod i technik zapobiegania wykluczeniem społecznemu, tworzenia i funkcjonowania Centrum Integracji Społecznej, pozyskiwania środków finansowych na funkcjonowanie CIS i KIS oraz na temat podstawowych wymogów formalno-prawnych wynikających z ustawy o zatrudnieniu socjalnym. W projekcie brało udział 57 beneficjentów - pracowników MOPS, Powiatowego Urzędu Pracy i członków organizacji pozarządowych.

W czasie trwania realizacji projektu, w Klubie Integracji Społecznej MOPS czynny był punkt konsultacyjny, w którym porad i informacji udzielali psycholodzy, pedagodzy, terapeuci, doradca zawodowy i prawnicy. Podsumowaniem programu była zorganizowana konferencja pn. „Teoria i praktyka funkcjonowania Klubu Integracji Społecznej – Rola KIS w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu”, na którą zaproszono przedstawicieli PUP, Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Fundacji Edukacji Europejskiej oraz uczestników szkoleń i warsztatów.

Specjaliści Działu Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej psycholodzy, pedagodzy i terapeuci, są częstymi gośćmi w placówkach oświatowych i instytucjach, w których przeprowadzają prelekcje, pogadanki i warsztaty w zakresie profilaktyki alkoholowej, narkomanii i przemocy rówieśniczej.

W okresie od stycznia do grudnia 2006 roku przeprowadzono spotkania z dziećmi i młodzieżą w filiach bibliotecznych Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej „Biblioteki pod Atlantami” m.in. w dzielnicach Podzamcze, Szczawienko, Śródmieście, Piaskowa Góra, Sobiecin, Nowe Miasto, Biały Kamień, w ramach programu profilaktyki zachowań problemowych „Młodzi mówią – NIE!”. Prowadzono zajęcia terapeutyczne w zakresie radzenia sobie z własnymi emocjami, sposobów podnoszenia własnego nastroju z uczniami szkoły przy Oddziale Dziecięcym Szpitala im. Stefana Batorego oraz 2 dniowe szkolenie warsztatowe z zakresu uzależnienia od środków psychoaktywnych pracownikom socjalnym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu.

Od kilku lat dużym zainteresowaniem wśród młodzieży gimnazjalnej cieszy się program profilaktyczno-edukacyjny „Piramida” adresowany do młodzieży, rodziców i nauczycieli. Głównym jego celem jest ograniczanie zjawiska narkomanii, jak również nabywanie umiejętności dotyczących podejmowania interwencji, rozpoznawanie sygnałów świadczących o używaniu narkotyków, zwiększenie świadomości swoich postaw obronnych oraz lepsza współpraca rodziców ze szkołą. W 2006 roku program został zrealizowany w pięciu wałbrzyskich szkołach, tj.: Publicznych Gimnazjach Nr 2,5,7,9 oraz Zespole Szkół Nr 5. W programie uczestniczyło 1.703 uczniów, rodziców i nauczycieli.

Dział Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej w omawianym okresie zorganizował szkolenia warsztatowe dla realizatorów Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych m.in.: pracowników socjalnych, kuratorów sądowym,

funkcjonariuszy policji i straży miejskiej, dyrektorów, pedagogów i wychowawców wałbrzyskich placówek oświatowych oraz członkom organizacji pozarządowych pn. „Zero tolerancji dla zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży jako ochrona przed złem”, „Diagnoza sprawców przemocy”, „Wypalenie zawodowe”, „Szkodliwe działanie substancji psychoaktywnych”, „Profilaktyka HIV/AIDS”, „Praca z klientem trudnym przejawiającym zaburzenia psychiczne”. Szkolenia prowadziła kadra trenerów rekomendowana przez Polskie Towarzystwo Psychologiczne.

Zorganizowano również szkolenia warsztatowe dla samotnych matek i rodziców biologicznych niewydolnych wychowawczo m.in.: z zakresu poszerzenia wiedzy i umiejętności wychowawczych, komunikacji z dzieckiem, rozumienia faz rozwoju dziecka i jego potrzeb z tym związanych.

Dla mieszkańców Integracyjnego Domu dla Bezdomnych, jak co roku zorganizowano szkolenie pn. „Profilaktyka HIV/AIDS”, w zakresie podnoszenia poziomu wiedzy z HIV/AIDS, w umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w zakresie zdrowia i wzmocnienia prawidłowych postaw wobec osób żyjących z HIV i chorych na AIDS.

Dział Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej prowadzi szeroką działalność w zakresie budowania gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie - lokalnej koalicji osób, służb, instytucji i organizacji pozarządowych w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Był inicjatorem i organizatorem wielu wspólnych szkoleń i warsztatów dla różnych grup zawodowych wchodzących w skład lokalnej koalicji: policji, straży miejskiej, zawodowych i społecznych kuratorów sądowych, pedagogów szkolnych, członków organizacji pozarządowych, których celem jest integracja i aktywizacja środowiska lokalnego – osób zajmujących się interwencją i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, a także tworzeniem lokalnego interdyscyplinarnego systemu pomagania. Z grupy osób uczestniczących w szkoleniach i warsztatach powołano zespół interdyscyplinarny, skupiający specjalistów wielu dziedzin, spotykających się w swojej pracy ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. W roku 2006, w siedzibie MOPS odbyły się dwa spotkania zespołu, służyły one sformułowaniu podstawowych, szczegółowych zadań, wypracowaniu pewnych form i metod pracy obowiązujących w tego typu działaniach, umożliwiających prowadzenia efektywniejszej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy i ustalaniem sposobu monitorowania podjętych działań.

Już po raz piąty gmina Wałbrzych wzięła udział w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Kampania adresowana była do dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych i promowała zachowania prospołeczne i prozdrowotne, przeciwdziałanie negatywnym skutkom używania alkoholu, narkotyków, stosowania przemocy oraz promocji sportu jako alternatywy wobec patologii. Dział Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej – koordynator kampanii przekazał materiały edukacyjne dotyczące kampanii do wszystkich placówek oświatowych z terenu miasta Wałbrzycha.

Przez trzy miesiące /od 1 kwietnia do 30 czerwca 2006r./ uczestniczące w kampanii szkoły organizowały imprezy sportowe, happeningi, spektakle, festyny, marsze profilaktyczne i inne imprezy pod wspólnym hasłem „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Uczniowie wałbrzyskich szkół wspierani przez nauczycieli włączyli się w wielki festiwal inicjatyw profilaktyczny. Przez cały czas trwania kampanii promowano idee edukacji poprzez sport. We wrześniu 2006 r. podczas corocznego festynu sportowo-rekreacyjnego pn. „Pożegnanie Lata” nastąpiło uroczyste podsumowanie V edycji kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, podczas której wyróżnionym nauczycielom za zaangażowanie w realizację zajęć profilaktyczno-edukacyjnych wręczono certyfikaty, natomiast dzieci nagrodzonych prac otrzymały nagrody i wyróżnienia.

W 2006 r. Dział Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej rozpoczął wdrażanie Środowiskowego Programu Profilaktyki, opartego na Środowiskowym Programie Zachowań Problemowych Dzieci i Młodzieży opracowanym przez prof. Zbigniewa Gasia, w dzielnicach miasta Wałbrzycha. Kolejnym krokiem wdrażania Środowiskowego Programu Profilaktyki, było utworzenie środowiskowej sieci wsparcia działającej na rzecz warunków skutecznej pracy wychowawczej i profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą. Aby móc zrealizować ten cel w każdej z dzielnic odbyły się spotkania osób reprezentujących różne instytucje i organizacje zainteresowane prowadzeniem działań profilaktycznych, wśród nich byli: pedagodzy i wychowawcy szkolni, pedagodzy, psycholodzy i pracownicy socjalni MOPS, kuratorzy zawodowi rodzinni, funkcjonariusze policji, pracownicy Straży Miejskiej, bibliotekarze, przedstawiciele Rady Wspólnoty Samorządowej, przedstawiciele organizacji pozarządowych i rodzice.

W wyniku tych spotkań utworzono w każdej dzielnicy lokalną koalicję, której zadaniem jest wypracowanie zadań profilaktycznych i dokonywanie zmian w środowisku lokalnym, które będą bardziej skutecznie „chroniły” dzieci i młodzież, a także promowały i tworzyły najmłodszym mieszkańcom Wałbrzycha warunki do konstruktywnego zaspakajania potrzeb rozwojowych. Dodatkowym celem przedsięwzięcia była integracja lokalnego środowiska do podejmowania spójnych celów w zakresie profilaktyki środowiskowej.

W okresie od marca 2006 roku do grudnia 2006 roku odbyło się 35 spotkań w dzielnicach: Piaskowa Góra i Poniatów 7 spotkań, Podzamcze i Szczawienko 7 spotkań, Śródmieście, Podgórze, Gaj i Glinik 3 spotkania, Biały Kamień 6 spotkań, Sobięcin 7 spotkań, Stary Zdrój, Nowe Miasto i Rusinowa 5 spotkań. Kolejne spotkania zespołów zaplanowano od stycznia 2007 roku.

Od września do października 2006r. odbywały się dzielnicowe festyny rodzinne w czasie, których obchodzono „Dzień Profilaktyki”. Dzielnice Podzamcze i Szczawienko zorganizowały „Dzień Profilaktyki” w dniu 23.09.2006 r., Piaskowa Góra i Poniatów w dniu 06.10.2006 r., Biały Kamień w dniu 07.10.2006 r., Sobięcin w dniu 06.10.2006 r., Stary Zdrój i Nowe Miasto w dniu 14.10.2006 r. Imprezy cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców poszczególnych dzielnic, o czym świadczyła duża frekwencja dzieci, młodzieży i rodziców oraz informacje zwrotne od uczestników imprezy kierowane do organizatorów. Zespoły dzielnicowe spotykają się raz w miesiącu i pracują nad utworzeniem Dzielnicowego Programu Profilaktycznego dla danej dzielnicy.

W 2006 roku, pracownicy Działu Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej przeprowadzili kontrolę realizacji zadań programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zleconych do realizacji w wyniku konkursu ogłoszonego przez Prezydenta miasta Wałbrzycha. Kontrole dotyczyły prawidłowości funkcjonowania środowiskowych świetlic opiekuńczo-wychowawczych, punktów interwencji kryzysowej i punktów „Niebieskiej Linii” oraz prawidłowości przebiegu wypoczynku letniego dzieci w Ośrodku Wałbrzyskiej Komendy Hufca ZHP w Wilczu.

Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych wpłynęło 471 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu i naruszających zasady współżycia społecznego. W przeważającej części wnioski pochodziły od osób prywatnych, a także od policji, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych. W wymienionym okresie odbyły się 24 posiedzenia robocze zespołu ds. opiniowania i kierowania na leczenie odwykowe. Przeprowadzono rozmowy z 228 osobami, z których 198 wyraziło zgodę na podjęcie terapii, 243 osoby nie zgłosiły się na wezwanie. W stosunku do tych osób skierowano wnioski do sądu o wydanie postanowienia w sprawie doprowadzenia na badania lekarskie bądź o zobowiązanie do leczenia odwykowego. W wyniku postępowania prowadzonego przez Komisję skierowano do sądu 60 wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego oraz 2 wnioski – wywiady do prokuratury w przedmiocie podejrzenia

popęlnienia przestępstwa polegającego na stosowaniu przemocy domowej. Przeprowadzono 11 wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania osób, do których posiadana dokumentacja nie pozwoliła na jednoznaczne podjęcie decyzji. Osoby zwracające się do Miejskiej Komisji rozwiązywania Problemów Alkoholowych były informowane o możliwościach uzyskania pomocy w zakresie kierowania na leczenie odwykowe, sposobów postępowania z osobami uzależnionymi od alkoholu, udziału w grupach motywacyjnych, grupach wsparcia oraz w grupach AA.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opiniuje wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami rady gminy dotyczącymi ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W omawianym okresie do Komisji wpłynęły 263 wnioski w sprawie wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży, a 206 wniosków dotyczyło punktów sprzedaży napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży. Komisja wydała łącznie 263 postanowienia pozytywne.

W okresie sprawozdawczym członkowie Komisji dokonali również kontroli 72 placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem prawidłowości prowadzonej sprzedaży z wydaniem zezwoleniem. Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości zgłaszano do Biura do Spraw Działalności Gospodarczej i Koncesji Urzędu Miasta.

W 2006 roku przeprowadzona została kolejna, XII edycja konkursu „Krokus”. Tematem wiodącym konkursu była sprzedaż alkoholu osobom nieletnim. W konkursie złożono łącznie 172 prace w tym 134 prace plastyczne oraz 38 prac literackich. Uroczyste podsumowanie oraz wręczenie nagród odbyło się w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

IV. Wykaz potrzeb.

1. Najważniejszym zadaniem, realizowanym przez Ośrodek w najbliższych latach, będzie dążenie do stworzenia systemu Centrum Aktywności Lokalnej jako forum realizacji animacji społecznej poprzez instytucje lokalne. Dzięki CAL – owi można będzie analizować lokalne środowisko w zakresie najistotniejszych potrzeb i zagrożeń w podstawowych obszarach, niezbędnych w tworzeniu rozwoju zrównoważonego, tzn. w obszarze ekonomicznym, społecznym i przyrodniczym. CAL pobudzać ma świadomość i aktywność społeczną, pokazywać, jak można zebrać się i zaangażować we wspólną pracę na rzecz rozwoju danego środowiska.
Podjęte zostały działania pilotażowe, grupa pracowników Ośrodka jest szkolona i przygotowuje program wdrażający w wybranym obszarze miasta, a nabyte doświadczenia wykorzystane zostaną przy rozszerzaniu idei CAL – u w na całe miasto. Bardzo pomocne w tej sprawie będą doświadczenia, wynikające z wdrażania Środowiskowego Programu Profilaktyki w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
Zadanie to wymaga będzie jednak większego zaangażowania terenowych pracowników socjalnych w działalność koordynacyjną w swoich rejonach działania, a to z kolei wymaga odciążania ich od działań typu biurowego i obsługowego poprzez zwiększanie zatrudnienia na stanowiskach administracyjnych oraz zwiększania zatrudnienia specjalistów (psychologów, pedagogów, mediatorów, doradców), których zadaniem byłaby pomoc w sytuacjach szczególnie trudnych i skomplikowanych.
2. Do ważnych zadań, których potrzeba staje się z każdym rokiem coraz pilniejsza, należy utworzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W Wałbrzychu nie ma żadnych tego typu placówek, które umożliwiłyby osobom z różnym nasileniem dysfunkcji chorobowych funkcjonowanie w środowisku zamieszkania przy stałym wsparciu ze strony fachowego personelu pielęgniarско-terapeutycznego. Zadaniem

takiego ośrodka byłoby również zaoferowanie różnych zajęć sprzyjających rozwojowi zainteresowań i przeciwdziałających izolowaniu się chorych.

Placówki opieki zdrowotnej w Wałbrzychu nie zapewniają żadnej tego typu pomocy – choćby w postaci tzw. dziennych oddziałów psychiatrycznych, więc osoby takie pozostawione są same sobie, a alternatywą jest umieszczanie w domach pomocy społecznej po pogorszeniu się stanu zdrowia. Systematyczna pomoc i wsparcie mogłoby w wielu przypadkach zapobiec takiemu scenariuszowi.

3. Bardzo istotną potrzebą, wymagającą stałej uwagi, jest zapewnianie środków na pokrycie kosztów kierowania mieszkańców Wałbrzycha do domów pomocy społecznej. Wzrost środków w budżecie na ten cel jest jeszcze ciągle corocznie wyższy niż poziom inflacji z uwagi na to, że ciągle trwa okres przejściowy, wprowadzony ustawa o pomocy społecznej z 2004 roku, która zakłada stopniowe wycofywanie się budżetu państwa z finansowania tych placówek i stopniowo obciążania tymi kosztami gmin. Systematyczne starzenie się społeczeństwa i zanikanie więzi rodzinnych wpływa też na to, że coraz więcej jest osób starych, chorych i samotnych, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w środowisku.